

Stigmatisering van mensen die leven met HIV (kapster)

Quote

"Op het werk houdt 65% de hiv-status geheim of onthult het aan een enkeling."

De feiten

- Ruim 13.000 van de naar schatting 21.500 mensen met HIV in Nederland zijn bekend met hun HIV-status.
- Meer dan 50% van de hiv-positieven in Nederland heeft te maken gehad met stigmatisering in de familiesfeer of vriendenkring, het uitgaansleven, in de werksfeer, en bij contacten met financiële dienstverleners, of door hun sekspartner.
- Zelfs bij de tandarts, de huisarts of in het ziekenhuis ervaart 20 tot 25% van de hiv-geïnfekteerden negatieve reacties.
- Meer dan 50% van de mensen met hiv krijgt het advies om verder met niemand te praten over de hiv-status van met name familie, vrienden en collega's.
- Nog altijd 30% van de ondervraagden met hiv durft niet of maar aan enkele naaste familieleden te vertellen over de hiv-status.
- 2 op de 5 Nederlanders denken dat tongzoenen met iemand die hiv heeft, gevaarlijk is.
- Op het werk houdt 65% de hiv-status geheim of onthult het aan een enkeling.

Wat is het probleem?

Bijna iedere Nederlander is op de hoogte van het feit dat iemand met hiv de hand schudden geen risico met zich meebrengt. Toch is stigma voor veel hiv-positieven een dagelijks gevecht, met zichzelf of met de buitenwereld. Belangrijke uitingsvormen van stigma zijn verwijt, meer fysieke afstand, vermijding, buitengewone hygiënische maatregelen, onverschilligheid en uitsluiting.

Met name schatten ouderen en laagopgeleiden het risico van een aantal situaties hoger in. Voor ouders en pleegouders is er nog een extra dimensie, want je kinderen zijn kwetsbaar. Vaak hebben volwassenen met veel vallen en opstaan manieren gevonden om met het stigma te leven, of om er omheen te leven.

Een overgrote meerderheid van de mensen denkt dat er in Nederland vooroordelen heersen over mensen die hiv-positief zijn. Echter, slechts een minderheid lijkt zelf vooroordelen te hebben. Hierin zit een vreemde discrepantie. Vooral omdat in 2009 uit onderzoek onder hiv-positieven gebleken is dat zonder uitzondering alle deelnemers ooit negatieve reacties hebben ervaren.

Bemoedigend is dat inmiddels de meerderheid van de Nederlanders weet dat hiv geen doodvonnis meer betekent.

Wie loopt er risico?

- 0 - 20 jaar - 20 - 40 jaar - 40 - 60 jaar - 60+ jaar

Omschrijving:

mensen die leven met HIV. Iedereen die seksueel actief is en onveilig seks heeft gehad.

Hoe wordt het erger? Kan het worden voorkomen?

Wetenschappelijk onderzoek heeft aangetoond dat irreële angst leidt tot een negatieve houding ten aanzien van mensen met hiv. Bewustwording rond de voortdurende stigmatisering van mensen met hiv, zowel door hoogopgeleide als door laagopgeleide mensen in combinatie met feitelijke informatie over werkelijke risico's beperkt stigmatisering.

Conclusie

- Stigma is voor veel hiv-positieven een dagelijks gevecht, met zichzelf of met de buitenwereld.
- Negatief gedrag ten aanzien van mensen die leven met hiv is vaak gebaseerd op vooroordelen.
- Het verspreiden van feitelijke informatie over de werkelijke risico's en mensen bewustmaken van de voortdurende stigmatisering, kan een waardevolle bijdrage leveren aan het beperken van stigma en taboe.

Casus: HIV-positieve kapster ontslagen

Kim is kapster en heeft tijdens haar sollicitatiegesprek niets gezegd over haar hiv-status. Zij wordt later op staande voet ontslagen als ze tijdens een koffiepauze vertelt over haar status. Haar baas vindt dat zij bij het sollicitatiegesprek onjuiste informatie heeft gegeven door haar hiv-status te verzwijgen. Hij is namelijk van mening dat er een risico is tot infecteren van haar collega's en van haar klanten.

Haar hiv-status vormt echter geen reden tot ongeschiktheid voor de functie. Kapperswerkzaamheden leveren door de hygiëneprotocollen geen infectierisico op. Niet voor de collega's en ook niet voor de klanten. Het ontslag is onterecht.

Wellicht ten overvloede om te vermelden dat Jasper, een klant met hiv, dus ook normaal zijn kappersbehandeling kan krijgen.

Meer informatie

mr Ronald A.M. Brands - Beleidsmedewerker maatschappelijke & juridische aspecten Programma Soa Aids
Beleid

Soa Aids Nederland
Keizersgracht 390, 1016 GB Amsterdam
t +31(0)20-6262669
soaids.nl, aidsfonds.nl, stopaidsnow.nl